

Begäran om omprövning av stadsutvecklingsnämndens beslut 17.12.2024 (§ 204) angående utredningen Solkraftverkens möjligheter och konsekvenser för markanvändningen

Stadsutvecklingsnämnden 11.02.2025 § 25
1788/02.08.00/2024

Beredning och tilläggsuppgifter: generalplanechef Maija-Riitta Kontio, fornamn.efternamn@porvoo.fi

En kommuninvånare har inom utsatt tid framställt en begäran om omprövning (inkommit till registratorskontoret 6.1.2025) av stadsutvecklingsnämndens beslut 17.12.2024 (§ 204) genom vilket nämnden antecknade för kännedom utredningen Solkraftverkens möjligheter och konsekvenser för markanvändningen och beslutade att principerna för placeringen av solkraftverk som är större än 15 hektar i Borgå är riktgivande när delgeneralplaner, detaljplaner och andra planer och lösningar bereds för beslut.

Innehåll i begäran om omprövning:

Begäran om omprövning gäller en ändring i hur nära ett solkraftverk i industriell storlek kan placeras bostadsbyggnader och fritidshus. I begäran om omprövning föreslås att avståndet till bostadshus och fritidshus som ligger på 200 meters avstånd i stället ska vara 350–500 meter. Dessutom begärs en precisering av anvisningen ” i Borgå ska inga solkraftverk placeras på grundvattenområden.”

Som motivering i begäran om omprövning anges bl.a.: Solkraftverk ska på separata områden utanför bebyggelsen, 200 meter är för nära. För brandsäkerhetens skull. Rätten att bo på landsbygden i en naturlig miljö (industriområden i olika områden). Landskapsplanering genom att plantera träd ökar bara risken för att bränder sprider sig. Solkraftverken skulle vara de första anfallsobjekten när kriget bröt ut, därför är det bättre ju större avståndet till bostadshusen är. Det är skäl att noggrant väga avståndsprincipen, eftersom solfångarparkerna finns på samma plats i 25–50 år. Nu finns det fortfarande tid att agera klokt, så att landsbygden inte blir ännu tommare. Många kommuninvånare kan bli missnöjda när boendemiljön ändras/försämras om man inte gör smarta beslut att får till stånd ordentliga avstånd.

I alla befintliga solkraftverk har det rapporterats om hundratals meters avstånd till grundvattenområdet. Avståndskraven ställs på grund av de risker solkraftverk medför. Lagen förbjuder förorening av grundvatten eller risk för förorening. Avståndet till grundvattenområden bör ökas.

Som bilaga till begäran om omprövning finns bilder av befintliga solkraftverk av industriell storlek samt avståndsbilder från byn Ylike.

Svar på de yrkanden som framställts i begäran om omprövning jämte motivering:

Byggandet av stora solkraftverk ökar kraftigt i Finland, och projekt i utredningsstadiet och i planering förekommer även i Borgå.

Solkraftverkens storskaliga elproduktion och de krav och effekter som är förknippade med den är utmanande och nya frågor. Därför beställdes med tanke på Borgå utredningen Solkraftverkens möjligheter och konsekvenser för markanvändningen.

Syftet med utredningen var att genom samordning av de olika funktionerna hitta de områden i Borgå som lämpar sig bäst för byggande av solkraftverk och samtidigt minska de skadliga konsekvenserna av solkraftverken. Dessutom var syftet med utredningen att utarbeta kriterier och principer för placeringen av kraftverk för solenergi i industriell skala i Borgå.

I början av arbetet genomfördes en enkät riktad till invånare och markägare, ordnades en workshop för intressentgrupper samt hölls intervjuer med intressentgrupper som syftade till att utreda intressentgruppernas synpunkter på placeringen av solkraftverk i Borgå. Dessa synpunkter beaktades i kriterierna för granskning av geografisk information och kartor och i klassificeringen av områdets lämplighet. Resultaten av enkäten och workshoppen beaktades också vid beredningen av de centrala principerna för placeringen av solkraftverk.

I granskningen av geografisk information identifierades först områden som var helt olämpliga för solenergi, såsom naturskyddsområden, värdefulla landskapsområden, värdefulla kulturmiljöområden och grundvattenområden. Dessutom togs det hänsyn till bebyggelse, närheten till elnätet och terrängens lutning. Därefter avgränsades lämpliga objekt för vidare granskning. Vid granskningen strävade man efter att identifiera möjliga exempelområden för placering av solkraftverk som inte minskar skogsområdet nämnvärt.

I Borgå finns i relativt begränsad utsträckning områden som lämpar sig för solkraftverk i industriell skala, eftersom det finns mycket bebyggelse och många olika natur-, landskaps- och övriga miljövärden i området. Öppna områden som ligger längre bort från bebyggelsen skulle i princip vara de mest lämpliga områdena för solenergiproduktion. I utredningen hittades i närheten av Sköldvik områden som bäst lämpar sig för solkraftverk i industriell skala.

Som resultat av utredningen utarbetades följande centrala principer för placeringen av solkraftverk som är större än 15 hektar i Borgå:

- Områden som är av betydelse för naturen eller som definieras som värdefulla landskaps- eller kulturmiljöområden lämpar sig inte som placeringsplatser för solkraftverk.
- Minst 200 meters avstånd till bostadshus och fritidshus samt Natura- och naturskyddsområden och minst 500 meters skyddszon till värdefulla landskapsområden.
- Grundvattenområden lämpar sig inte som placeringsplatser för solkraftverk.
- Enhetliga stora skogsområden eller skogsområden med särskilda miljövärden lämpar sig inte som placeringsplatser för solkraftverk.
- Placering i skogsområden bör i regel undvikas.
- Högst 2 km avstånd till elnätet.

Dessutom har det i principerna nämnts att placeringen av solkraftverk i industriell skala alltid kräver prövning från fall till fall. Avvikelse från de föreslagna principerna kan göras från fall till fall, till exempel från skyddszonen för bebyggelse med hjälp av en noggrannare konsekvensbedömning och lämpliga förmildrande åtgärder, såsom landskapsarkitektur. Å andra sidan kan de skyddszoner som behövs på grund av bebyggelse eller miljövärden på basis av konsekvensbedömningen vara betydligt större än det som anges i de ovan nämnda principerna.

Stadsutvecklingsnämnden godkände ovan nämnda principer som riktgivande i fråga om placeringen av solkraftverk som är större än 15 hektar när delgeneralplaner, detaljplaner och övriga planer och lösningar bereds för beslut.

Det avstånd från bebyggelse som anges i begäran om omprövning kan mycket väl vara motiverat i fall där ett solkraftverk ligger i ett område med ett jordbrukslandskap som är tillgängligt och öppet sett ur den närliggande bebyggelsens synvinkel. Å andra sidan kan ett solkraftverk placeras på ett område där det inte syns alls sett från närbebyggelsen och inte orsakar någon särskild olägenhet för landskapet eller någon annan betydande olägenhet för närmiljön.

Det finns ingen nationell anvisning om byggande av solkraftverk på grundvattenområden. I utredningen presenteras på sidan 10 vad som ska beaktas vid planeringen ifall solkraftverk placeras på ett grundvattenområde. Borgå vatten använder som råvatten grundvatten och konstgjort grundvatten, och skyddet av grundvattnet är särskilt viktigt i Borgå. I enlighet med försiktighetsprincipen kom man i riktlinjerna fram till att grundvattenområdena i Borgå inte alls lämpar sig som placeringsplats för solkraftverk på grund av de eventuella riskerna. Det är alltid motiverat att omsorgsfullt och från fall till fall bedöma solkraftverks avstånd till grundvattenområden.

Utredningen och de godkända principerna är riktgivande för beredningen när delgeneralplaner, detaljplaner och andra planer och lösningar bereds för beslut. Solkraftverks miljökonsekvenser ska alltid bedömas omsorgsfullt, man ska eftersträva åtgärder som avhjälpas de skadliga effekterna, och man ska höra grannar och andra parter. Samtidigt kan de skyddszoner som behövs på grund av bebyggelse eller miljövärden på basis av en konsekvensbedömning också vara betydligt större än de som anges i de ovan nämnda principerna.

Begäran om omprövning ger på ovan nämnda grunder inte anledning att ändra stadsutvecklingsnämndens beslut 17.12.2024 § 204.

Bilaga
Begäran om omprövning

Stadsutvecklingsdirektören
Stadsutvecklingsnämnden beslutar avslå begäran om omprövning som framställts angående beslutet 17.12.2024 § 204.

Beslut

Stadsutvecklingsnämnden beslutar avslå begäran om omprövning som framställts angående beslutet 17.12.2024 § 204.